

Istota oraz rola małych przedsiębiorstw

Znaczenie oraz rolę małego przedsiębiorstwa dostrzegł już w swoich dziełach Peter Drucker stwierdzając, że są one „solą gospodarki rynkowej i stanowią bazę demokratycznego porządku społeczno – ekonomicznego”⁴⁶. Słusznie podzielił on funkcje, które pełnią małe firmy na dwa rodzaje: gospodarcze oraz społeczne.

Wśród najważniejszych funkcji gospodarczych, na które wskazują ekonomiści, wymienia się:

- pobudzanie wzrostu gospodarczego,
- unowocześnienie gospodarki, wprowadzanie innowacyjności,
- wykorzystywanie w sposób efektywny czynników wytwórczych.

Dodatkowym atutem gospodarczym, występującym przede wszystkim w gospodarkach będących w fazie transformacji, jest fakt współdziałania na zmiany struktur ekonomicznych, przeistaczania własności państwowej we własność prywatną oraz poprzez wykonywanie działalności podwykonawstwa i kooperacji tworzenie struktur infrastruktury ekonomicznej.

Małe przedsiębiorstwa dzięki swojej nieskomplikowanej strukturze potrafią szybko dostosować się do potrzeb zmieniającego się rynku. Jeżeli w gospodarce zostanie zdiagnozowana nisza rynkowa, mała firma jest w stanie skutecznie ją wykorzystać i zaspokoić popyt rynkowy uzyskując dzięki temu wzrost gospodarczy. Częstym problemem pojawiającym się w tym kryterium jest brak środków w małym przedsiębiorstwie na przeprowadzenie odpowiednich badań rynkowych. Sektor ten jest także otwarty na innowacje oraz na liczne działania niestandardowe w procesach produkcji. Przyczynia się także do zmian w gospodarczej strukturze kraju, poprzez inicjowanie rozwoju nowych dziedzin produkcji oraz usług.

Oprócz pełnionych przez sektor MSP ww. funkcji typowo gospodarczych, spełniają one także rolę społeczno – ekonomiczną. W przypadku gospodarek, które znajdują się w fazie transformacji, funkcje te polegają przede wszystkim na łagodzeniu napięć społecznych, ukazywaniu sukcesu zawodowego dzięki samo zatrudnieniu oraz lepszym kontaktom z klientami.

⁴⁶ K. Safin, *Zarządzanie małą firmą*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2003, s. 47.

Unia Europejska zwróciła uwagę na kolejny istotny aspekt funkcjonowania małych firm. Wskazano na ich korzystny, wielowątkowy wpływ na efekty zatrudnienia. Sektor MSP nie tylko tworzy nowe miejsca pracy, ale też daje dużą gwarancję na ich utrzymanie. Dodatkowo w wielu małych firmach młodzi ludzie zdobywają swoje pierwsze doświadczenie zawodowe, odbywając w nich praktyki zawodowe. Również koszt zorganizowania jednego miejsca pracy w małym przedsiębiorstwie statystycznie jest kilkakrotnie niższy niż w przedsiębiorstwie dużym⁴⁷.

Jednak efekt tworzenia nowych miejsc pracy oraz inwestowania kapitału należy rozpatrzyć także poprzez pryzmat poziomu rozwoju danego kraju. W gospodarce słabiej rozwiniętej zakłada się, że firmy sektora MSP zatrudniają większą ilość osób ze względu na bardziej pracochłonne techniki produkcji. Adresatem ich wyrobów są rynki uboższe, nie będące przedmiotem zainteresowania dużych przedsiębiorstw⁴⁸.

Natomiast w krajach silnie uprzemysłowionych, małe firmy skupiają się na tworzeniu innowacji, aby gospodarka danego kraju nie doznała efektu nasycenia rynku. Dzięki temu tworzy się tam nowe gałęzie przemysłu oparte na innowacyjnych technologiach⁴⁹.

Jeszcze jednym istotnym atutem jest fakt, że małe firmy wpływają na kreację rynku opartego na zasadach wolnej konkurencji. W związku z tym małe firmy pośrednio przyczyniają się do stałego dążenia przez pozostałych uczestników rynku do poprawy efektywności działania i innowacji⁵⁰.

Po analizie istoty i roli małych przedsiębiorstw w gospodarce stwierdzamy, że na przestrzeni czasu znaczenie małych firm ulegało zmianom. Znaczenie ich stale wzrasta od lat siedemdziesiątych XX wieku. Dziś z pełnym przekonaniem można stwierdzić, że sektor małych i średnich przedsiębiorstw to motor napędowy w dziedzinie gospodarki.

⁴⁷ Tamże, s. 51.

⁴⁸ B. Piasecki, *Przedsiębiorczość i rozwój małych i średnich firm XXI wieku*, Wydawnictwo Uniwersyteckie, Łódź 2002, s. 100.

⁴⁹ Tamże... s. 101.

⁵⁰ H. Waniak – Michalak, *Pozabankowe źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Kraków 2007, s. 19.